

Бојан Ђорђевић
Универзитет у Београду
Филолошки факултет
nalesko1965@gmail.com

Баштинске институције у окупацији (на примеру Србије у Првом и Другом светском рату)

Сажетак

Положај културних установа у доба окупације био је током протеклог столећа специфичан, а однос привременог освајача према таквим установама (ако већ нису страдале у ратним дејствима) сваковрстан и често неподложен међународним конвенцијама. У раду се разматра какво је устројство културних институција у Србији било током аустроугарске окупације од 1916. до 1918. године, као и немачке окупације од 1941. до 1944. године. Указује се на различитости и сличности политике окупационих власти, као и улогу домаћих стручњака (библиотекара и музеолога) у окупационом апарату. Модалитети рада баштинских установа били су у много чему слични, али и у неким видовима различити у ова два периода. У Првом светском рату сва надлежност била је у рукама Војног генералног гувернемана, а у Другом светском рату формално је надлежност над културним институцијама имала тзв. Влада националног спаса. Но, у оба случаја главну реч имао је германски окупатор, па се могу повући паралеле у раду ових институција. Рад има за циљ да истражи модалитете функционисања библиотека и музеја, као и специфичности њиховог деловања. Истраживање се у већем делу заснива на досад непознатој или некоришћеној архивској грађи.

Кључне речи: Србија, „1916–1918“, „1941–1944“, окупација, културни живот, културне институције, библиотеке, музеји